

Вікторія Дергачова, Марина Кравченко, Катерина Кузнецова, Анна Дергачова, Валерія Мельникова

Системно-структурний аналіз механізму формування економічної стійкості підприємств машинобудування

Машинобудівний комплекс є системоутворюючим елементом економіки України, від результатів діяльності якого багато в чому залежить функціонування інших галузей промисловості. Жорсткі умови глобалізованого економічного середовища та геополітичні зміни, що відбуваються в країні, негативно вплинули на стан машинобудівних підприємств та обумовили необхідність підвищення рівня їх економічної стійкості. В результаті застосування системно-структурного підходу, який розвивається в контексті положень системної економічної теорії, було проведено системно-структурний аналіз економічної стійкості низки машинобудівних підприємств. Дослідження проводилось на основі вибірки з 16 машинобудівних підприємств і охоплювало період 2005-2016 рр. Аналіз економічної стійкості здійснювався шляхом виділення в структурі підприємств, економетричного моделювання та оцінювання стану чотирьох підсистем з різною просторово-часовою локалізацією та подальшого визначення рівня їх взаємної збалансованості. Набір індивідуальних параметрів для моделювання кожної з підсистем визначався переважно шляхом перегрупування вихідних статистичних показників, а також експертних оцінок. Застосування такого підходу дозволило виявити структурні особливості розвитку підприємств машинобудування протягом аналізованого періоду та визначити їх вплив на формування властивостей мінливості й стабільності, які забезпечують їх стійкість в просторі та часі. Протягом аналізованого періоду виявлені диспропорції підсистем в структурі підприємств мали системний характер. Ідентифікація економічних проявів виявлених диспропорцій дозволила формально визначити нетривіальні залежності між економічними явищами, що мали місце в машинобудуванні, та визначити характер їх впливу на механізм формування економічної стійкості. Ризики, що впливали на кожну з досліджуваних підсистем, мали мінливий характер, тому питання системного управління ризиками залишається актуальним.

Ключові слова: економічна система, економічна стійкість, системна економічна теорія, системно-структурний підхід, структурна збалансованість

Класифікація JEL: B59, C12, C59, D92, L69, O12, P51

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, що дозволяє повторне використання, розповсюдження та відтворення, забороняє використання матеріалів у комерційних цілях та вимагає наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Викторія Дергачова, Марина Кравченко, Катерина Кузнецова, Анна Дергачова, Валерія Мельникова

Системно-структурный анализ механизма формирования экономической устойчивости предприятий машиностроения

Машиностроительный комплекс является системообразующим элементом экономики Украины, от результатов деятельности которого много в чем зависит функционирование других отраслей промышленности. Жесткие условия глобализированной экономической среды и геополитические изменения, происходящие в стране, негативно повлияли на состояние машиностроительных предприятий и обусловили необходимость повышения уровня их экономической устойчивости. В результате применения системно-структурного подхода, развивающегося в контексте положений системной экономической теории, был проведен системно-структурный анализ экономической устойчивости ряда машиностроительных предприятий. Исследование проводилось на основе выборки из 16 машиностроительных предприятий и охватывало период 2005-2016 гг. Анализ экономической устойчивости осуществлялся путем выделения в структуре предприятий, эконометрического моделирования и оценивания состояния четырех подсистем с разной пространственно-временной локализацией и дальнейшего определения уровня их взаимной сбалансированности. Набор индивидуальных параметров для моделирования каждой из подсистем определялся преимущественно путем перегруппировки исходных статистических показателей, а также экспертных оценок. Применение такого подхода позволило выявить структурные особенности развития предприятий машиностроения в течение анализируемого периода и определить их влияние на формирование свойств изменчивости и стабильности, обеспечивающих их устойчивость в пространстве и времени. В течение анализируемого периода выявленные диспропорции подсистем в структуре предприятий имели системный характер. Идентификация экономических проявлений выявленных диспропорций позволила формально определить нетривиальные зависимости между экономическими явлениями, имевшими место в машиностроении, и определить характер их влияния на механизм формирования экономической устойчивости. Риски, влиявшие на каждую из исследуемых подсистем, имели изменчивый характер, поэтому вопрос системного управления рисками остается актуальным.

Ключевые слова: экономическая система, экономическая устойчивость, системная экономическая теория, системно-структурный подход, структурная сбалансированность

Классификация JEL: B59, C12, C59, D92, L69, O12, P51

Статья находится в открытом доступе и может распространяться на условиях лицензии Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, что позволяет повторное использование, распространение и воспроизведение, запрещает использование материалов в коммерческих целях и требует наличия соответствующей ссылки на оригинальную версию статьи.